

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 19 marca 2025 r.

PS.I.431.1.6.2025.AKB2

**Pani
Teresa Wączek
Kierownik
Domu Opieki Desiderata
ul. Powstańców Śl. 29
46-320 Praszka**

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 30-31 stycznia 2025 r. przeprowadzono kontrolę doraźną w placówce pn. Dom Opieki Desiderata w Praszce¹, w zakresie standardu usług socjalno – bytowych, zgodności zatrudnienia pracowników Placówki z wymaganymi kwalifikacjami oraz przestrzegania praw mieszkańców w związku z sygnałem o nieprawidłowościach w Placówce przekazanymi zgodnie z właściwością przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w Oleśnie na podstawie informacji pozyskanych od sygnalisty stosownie do kompetencji wojewody wynikającymi z art. 22 pkt 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 ze zm.)².

Szczegółowe wyniki kontroli przedstawiono w protokole. W kontrolowanym obszarze działalność Placówki oceniono **negatywnie**.

W wyniku kontroli stwierdzono, że Placówka nie spełnia wszystkich wymogów standardu, określonych w art. 68 i 68a i 68c oraz 68aa u.p.s. w zakresie świadczenia usług socjalno – bytowych, naruszając jednocześnie prawa mieszkańców w szczególności do godności i poczucia bezpieczeństwa oraz nie spełnia wszystkich wymogów w zakresie zatrudnienia pracowników wykonujących czynności opiekuńcze w Placówce.

¹ Nazywanym dalej Placówką.

² Nazywana dalej u.p.s.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) **kluczowe nieprawidłowości** w zakresie realizacji usług opiekuńczych:
 - a) wynikającą ze zamykania mieszkańców w pokojach, tym samym bezprawnego stosowania wobec mieszkańców jednego ze środków przymusu bezpośredniego w postaci izolacji,
 - b) wynikającą z unieruchamiania w trakcie podawania leków – kroplówki, tym samym bezprawnego stosowania wobec mieszkańców jednego ze środków przymusu bezpośredniego w postaci unieruchomienia,
 - c) przechowywanie leków w niezabezpieczony sposób, umożliwiający dostęp do nich nieuprawnionym osobom;
- 2) **kluczowe nieprawidłowości** w zakresie przestrzegania praw mieszkańców, czego obowiązek wynika z art. 68 ust. 2 u.p.s.:
 - a) wynikającą z bezpodstawnego ograniczania prawa do wolności mieszkańców, do swobodnego przemieszczania się po Placówce, w tym opuszczania terenu Placówki;
 - b) wynikającą z nie zapewniania mieszkańcom prawa do poczucia bezpieczeństwa, poprzez przechowywanie leków w niezabezpieczony sposób, umożliwiający dostęp do nich nieuprawnionym osobom;
- 3) **znaczące nieprawidłowości** w zakresie realizacji usług bytowych określonych w art. 68 ust. 4 u.p.s. dotyczących miejsca pobytu:
 - a) niefunkcjonalnie ustawienie wyposażenia w niektórych pokojach, uniemożliwiające ich mieszkańcom swobodnie i bezpiecznie korzystanie znajdującej się tam infrastruktury meblowej i sanitarnej,
 - b) braki w podstawowym wymaganym w art. 68 ust. 4 wyposażeniu przypadającym na jednego mieszkańca w niezbędne meble wymagane art. 68 ust. 4 pkt 3 lit. c u.p.s.,
 - c) stan techniczny oraz wizualny niektórych mebli wskazuje na ich zużycie. W wielu pokojach znajdowały się uszkodzone, zapadnięte/„uleżane” i brudne od moczu/kału/krwi materace,
 - d) szorstkie, sztywne, poplamione ręczniki oraz bielizna pościelowa,
 - e) łazienki w większości nie były wyposażone w uchwyty umożliwiające odwieszenie ręczników, ręczniki wieszane są na pochwytach przy toaletach,
 - f) brak klamek w oknach;
- 4) **znaczące nieprawidłowości** w zakresie realizacji usług bytowych w zakresie utrzymania czystości i higieny, dot.:

- a) w całej placówce było duszno, unosił się nieprzyjemny zapach, w pokojach czuć było mocz, kał, wymioty, pot, co dodatkowo spotęgowane było brakiem swobodnego dostępu do świeżego powietrza,
 - b) pomieszczenia mieszkalne (w tym wyposażeni i ściany) i sanitarne (wyposażenie oraz ściany) oraz otoczenie (korytarze) były brudne,
 - c) brak identyfikowalnych indywidualnych środków higieny osobistej, przyborów toaletowych, środków czystości mieszkańców np. takich jak ręczniki, myjki, szczoteczki do zębów, maszynki do golenia, itp.;
- 5) **znaczące nieprawidłowości** w zakresie realizacji usług opiekuńczych:
- a) pełnienie jednoosobowych dyżurów nocnych,
 - b) pełnienie dyżurów nocnych w sposób ciągły przez tę samą osobę;
- 6) **znaczące nieprawidłowości** w zakresie realizacji usług opiekuńczych:
- a) rzadkie kąpiele całego ciała (raz w tygodniu, a nawet co 10 dni),
 - b) długie oczekiwanie na pomoc przy porannej toalecie,
 - c) długie oczekiwanie na śniadanie,
 - d) długie oczekiwanie na podanie porannych leków,
 - e) brak swobodnego dostępu do napojów;
- 7) **znaczące nieprawidłowości** w zakresie zatrudnienia:
- a) placówka nie spełnia wymogów w zakresie wymaganego art. 68a pkt 5 u.p.s. wskaźnika zatrudnienia osób wykonujących czynności, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1 u.p.s. (czynności opiekuńczych),
 - b) większość pracowników świadczących czynności opiekuńcze w Placówce nie posiada wymaganych art. 68a pkt 4 u.p.s. kwalifikacji;
- 8) **zwykłe nieprawidłowości** wynikające z wadliwie realizowanego obowiązku zawartego w art. 68a pkt 1 u. p.s. dotyczącego prowadzenia w placówce wymaganej dokumentacji, w tym:
- a) brak:
 - umów o świadczenie usług w placówce dla wszystkich mieszkańców,
 - postanowienia sądu opiekuńczego w przedmiocie udzielenia zezwolenia na umieszczenie w placówce osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,
 - ewidencji przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych na terenie placówki,
 - brak ewidencji przypadków stosowania na terenie placówki przymusu bezpośredniego, ze wskazaniem daty i zakresu tego środka,
 - b) niekompletne:
 - informacje dotyczące stanu zdrowia osób przebywających w placówce, z uwagi na nie odnotowywanie zaleceń lekarskich oraz skreślenia,

dopiski, brak dat oraz brak podpisu osoby sporządzającej kartę lista leków przyjmowanych przez pensjonariusza,

- dane kontaktowe najbliższej rodziny, opiekuna prawnego lub innych osób wskazanych przez osobę przebywającą w placówce, z uwagi na brak w dokumentacji wszystkich mieszkańców tzw. kart zgłoszenia mieszkańca, w których placówka odnotowuje wszystkie wymagane u.p.s. dane kontaktowe ww. osób,

c) wadliwe umowy o świadczenie usług w placówce wszystkich mieszkańców z uwagi na:

- brak podpisu mieszkańca będącego stroną umowy wyrażającego tym samym zgodę na pobyt w Placówce,
- umowę dot. pobytu p. M. R. zawartą z jednostką samorządu terytorialnego - Gminą Kluczbork, w której przywołany artykuł 65 ust. 1a i ust 2 ustawy o pomocy społecznej, nie stanowi podstawy do finansowania pobytu mieszkanki w placówce zapewniającej całodobową opiekę przez Gminę Kluczbork;

9) **zwyczajnie nieprawidłowość** wynikające z:

- a) realizacji usług bytowych dotyczących wyżywienia, tj. podawania kolacji przed godziną 18.00, co jest niezgodne z art. 68 ust. 6 pkt. 3 u.p.s.;
- b) braku umieszczonej w widocznym miejscu w budynku na tablicy ogłoszeń informacji w zakresie wskazanym w art. 68a pkt 3 u.p.s.,
- c) braku rejestru zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce, czego obowiązek wynika z art. 68aa u.p.s.

W związku z powyższym, na podstawie art. 128 ust. 1 u.p.s. oraz mając na uwadze kompetencje osób odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości i zakres kontroli - kierownikowi jednostki kontrolowanej,

zalecam:

1) w zakresie **nieprawidłowości kluczowych - natychmiast:**

- a) zaprzestać zamykania mieszkańców w pokojach, tym samym bezprawnego stosowania wobec mieszkańców jednego ze środków przymusu bezpośredniego w postaci izolacji,
- b) zaprzestać bezprawnego stosowania wobec mieszkańców jednego ze środków przymusu bezpośredniego w postaci unieruchomienia w trakcie podawania leków,
- c) przechowywać leki w miejscu i w sposób uniemożliwiający dostęp do nich nieuprawnionym osobom,

- d) przestrzegać prawa mieszkańców do swobodnego przemieszczania się po Placówce i opuszczania terenu Placówki;

2) w zakresie **nieprawidłowości znaczących - natychmiast:**

- a) utrzymywać pomieszczenia Placówki w sposób wolny od nieprzyjemnych zapachów spowodowanych wydzielinami i wydalينami ludzkim oraz regularne zapewnienie dostępu do świeżego powietrza (wietrzenie),
- b) na bieżąco utrzymywać porządek w pomieszczeniach mieszkalnych, sanitarnych oraz pomieszczeniach wspólnych Placówki,
- c) zapewnić mieszkańcom identyfikowalne indywidualne środki higieny osobistej, przybory toaletowe, środki czystości (np. ręczniki, myjki, szczoteczki do zębów, maszynki do golenia, itp.),
- d) zapewnić minimum dwuosobowe dyżury nocne,
- e) wyeliminować praktykę pełnienia dyżurów nocnych w sposób ciągły przez tę samą osobę,
- f) zapewnić usługi opiekuńczych zgodnie ze standardami określonymi w art. 68 ustawy o pomocy społecznej tj.:
 - zagwarantować mieszkańcom stosownie do ich potrzeb systematyczne kąpiele,
 - zagwarantować mieszkańcom stosownie do ich potrzeb oraz bez zwłoki pomocy przy porannej toalecie, podaniu śniadania i leków,
 - zagwarantować mieszkańcom swobodny dostęp do napojów;

3) w zakresie **nieprawidłowości znaczących - w terminie do 30 kwietnia**

2025 r. (oraz odpowiednio na bieżąco w zakresie niżej wskazanym):

- a) zapewnić, aby pokoje mieszkalne były wyposażone we wskazane w art. 68 ust. 4 u.p.s. wyposażenie przypadające na jednego mieszkańca,
- b) zapewnić funkcjonalne ustawienie wyposażenia we wszystkich pokojach, umożliwiające ich mieszkańcom swobodnie i bezpiecznie korzystanie ze znajdującej się tam infrastruktury meblowej i sanitarnej,
- c) wymianę wyeksploatowanych mebli w pomieszczeniach mieszkalnych,
- d) wymianę wyeksploatowanych ręczników oraz bielizny pościelowej mieszkańców,
- e) wyposażenie łazienek mieszkańców w uchwyty umożliwiające odwieszenie ręczników,
- f) zamontowanie w oknach brakujących klamek,
- g) bieżące likwidowanie w pomieszczeniach Placówki nieprzyjemnego zapachu spowodowanego wydzielinami i wydalينami ludzkim oraz regularne zapewnienie dostępu do świeżego powietrza (wietrzenie),

- h) bieżące utrzymywanie porządku w pomieszczeniach mieszkalnych, sanitarnych oraz pomieszczeniach wspólnych Placówki,
 - i) dostosować zatrudnienie w Placówce do wymaganego art. 68a pkt 5 u.p.s. wskaźnika zatrudnienia osób wykonujących czynności, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1 u.p.s. (czynności opiekuńczych),
 - j) zapewnić wykonywanie czynności o których mowa w art. 68a pkt 5 u.p.s. przez osoby posiadające wymagane w art. 68a pkt 4 u.p.s. kwalifikacje zawodowe albo posiadające co najmniej 2-letnie doświadczenia zawodowego polegającego na świadczeniu usług opiekuńczych osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, oraz ukończone szkolenie z zakresu udzielania pierwszej pomocy;
- 4) w zakresie **nieprawidłowości zwykłych - w terminie do 30 kwietnia 2025 r.:**
- a) rzetelnie prowadzić wymaganą w Placówce dokumentację, w tym:
 - zawrzeć umowy o świadczenie usług ze wszystkimi mieszkańcami w Placówce, w tym nie pomijać mieszkańca jako strony umowy, w sytuacji, gdy nie jest płatnikiem za oferowane usługi,
 - przyjmować osoby ubezwłasnowolnione całkowicie na podstawie pisemnej zgody jej przedstawiciela ustawowego wyrażonej **po uzyskaniu przez niego zezwolenia sądu opiekuńczego** właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie,
 - prowadzić ewidencję przypadków korzystania ze świadczeń zdrowotnych na terenie placówki,
 - prowadzić ewidencję przypadków stosowania na terenie placówki przymusu bezpośredniego, ze wskazaniem daty i zakresu tego środka,
 - uzupełnić niekompletne informacje dotyczące stanu zdrowia osób przebywających w placówce oraz dane kontaktowe najbliższej rodziny, opiekuna prawnego lub innych osób wskazanych przez osobę przebywającą w placówce;
 - b) podawać kolację stosownie do wymogów zawartych w art. 68 ust. 6 pkt. 3 u.p.s. tj. nie przed godziną 18-tą, z uwzględnieniem wyjątku od ww. przepisu w sytuacji uzasadnionej specjalnymi potrzebami żywieniowymi lub zdrowotnymi mieszkańców,
 - c) umieścić w widocznym miejscu w budynku na tablicy ogłoszeń informację w zakresie wskazanym w art. 68a pkt 3 u.p.s.,
 - d) prowadzić rejestr zgłoszeń o zdarzeniach nadzwyczajnych dotyczących osób przebywających w placówce, czego obowiązek wynika z art. 68aa u.p.s.

Pouczenie

1. Informację o sposobie wykonania zalecenia należy przesłać do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu, na adres: ul. Piastowska 14, 45-082 Opole, **w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.**
2. Kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.
3. Wojewoda ustosunkowuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.
4. W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.
5. W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa w punkcie 1, kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.
6. Stosownie do art. 129 ust. 1 u.p.s. w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w zakresie działań i usług objętych standardami, świadczonych przez kontrolowane jednostki, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie placówki.
7. Zgodnie z art. 130 ust. 1 u.p.s., kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych - podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 12 000 zł. W myśl art. 131 ust. 2 cyt. ustawy wysokość kary ustala wojewoda, biorąc pod uwagę rozmiar prowadzonej działalności, stopień, liczbę i społeczną szkodliwość stwierdzonych uchybień.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Pismo otrzymuje podmiot prowadzący placówkę:
Dom Opieki Desiderata
Teresa, Ewa Wączek, Franciszek Wączek s.c.
ul. Powstańców Śl. 29
46-320 Praszka